

BUTLLETÍ · MENSUAL · DEL · GRUP · EXCURSIONISTA · ES PORTIU · GIRONÍ

SUMARI

EL PUIG DE BASSEGODA

LES ICONES DELS CLAUSTRES DE NOSTRA SÉU

EL DRAMA DELS ALPS

RUPIT

FOLK · LORE

NOVES

EXCURSIONS

Any V

Setembre de 1924

31

PERRUQUERIA

— de —

Ramón Carbó

Carrer del Progrés (Nou)

GIRONA

Es el millor establiment d'aquest
ram, tant pel seu confort, nete-
dat i elegància.

¡Esportius: aneu-hi tots!

ARTICLES FOTOGRAFICS

Assortit complert
en aquest ram ::

—
Drogueria

JOSEP M.ª PEREZ XIFRA

—
Abeuradors, 2
GIRONA

SABATERIA

AUREO MALARET

Calçats de totes classes

Ultimes novetats

Especials per a Futbol
i Excursionisme

—
GIRONA

Rambla de la Llibertat, 2

EL GIRONÈS

Estudi geogràfic de la nostra co-
marca amb ilustracions i plànols

PER EN

M. SANTALÓ

De venta en les principals lli-
breries al preu de 3'50 ptes.

VACANT

BELLA TERRA

Revista gràfica mensual
BARCELONA

LITERATURA - ART - ESPORTS - MO-
DES - TEATRES - ETC.

La millor revista gràfica de
Catalunya.

Per subscripcions a Girona

MODEST PALAHI

TRAVESIA CARME, 8-1.er

GRUP EXCURSIONISTA I ESPORTIU GIRONÍ

RECÒ DE RUPIT

Fot. Palahí.

PORTAVEU

DEL GRUP EXCURSIONISTA I ESPORTIU GIRONÍ

GRATIS A TOTS ELS SOCIS I ENTITATS GERMANES
- ADHERIT A LA LLIGA DE S. E. DE CATALUNYA -

EL PUIG DE BASSEGODA

Voliem pas, com altres anys que finís l'istiu sense sentir l'ale-nada puríssima del aire d'una muntanya ben alta. Tot estava a punt: la carta, la màquina de fotografia, el croquis de l'itinerari, els queviures.

Però ja en camí, la veleïtat del temps en els darrers quinze dies d'agost, ens detingué dos jornades al peu de la Mare de Déu del Mont acabant per obligar-nos a tornar a casa, sense portar a cap el projecte.

El Puig de Bassegoda, ferreny al mig del Pirineu Català, aca-ronat per la Muga, s'allunyava dels nostres ulls. Per veure una imatge plena de llum i enfortir més el daler d'escalar-lo hem tornat a llegir la visió que'n dona el malaurat Marià Vayreda en «La Punyalada». Heuse-la aquí amb les mateixes pinzellades del literat d'Olot:

« Dalt del Puig de Bassegoda, com posat exprés per a confort de l'excur-sionista afadigat, hi ha un canapé de blaníssima herba i sòlid respatller de pedra (1), on algú temps jo m'hi asseia sovint, contemplant sempre amb el mateix interès el grandió panorama que s'estenia a mos peus. A sol ixent,

(1) Allludeix el «Pla dels Emigrants». Sobre ell, el benemèrit publicista en Carles Rahola, ha dit. Vaig preguntar per qué s'anomenava així. I m'en donaren una versió tant hermosa, que jo crec que si és llegenda tin-dria d'ésser veritat i si és veritat mereixeria set llegenda.

Diuen que quan l'època del Terror, que fulgurà les seves columnes de Drets de l'Home, alguns nobles fran-cesos, que miraculosament encara conservaven sobre llurs muscles les altives testes de perruques empolsades, atra-essant la frontera esculliren aquell lloc com a refugi fins que passés la folia que tenia de renovar el món.

C. Rahola: *El llibre de l'August d'Alzina*.

les terres baixes de l'Empordà s'obiraven boiroses per damunt les serralades de la Mare de Déu del Mont, emboscades fins a sota les calisses de sa carena nua; més ençà, el pic de Tossa, i més ençà encara, Lliurona rónega i perduda entre els alzinars, el rieral del Borró tallat a pic, la serra de Banyadors i les negres pinoses de Polí; cap a la dreta, els formidables reductes del Freu, els crenys i gorges de Sadernes, on s'hi veu encara l'encinglada cova desde la qual diu que un temps el Bisbe pasturava el seu ramat i beneïa, per damunt de l'avenc, a les verges del Senyor arraulides en son convent de Coll Roig, entre esquifits conreus i minúsculs vergers enronrats de murtres i llentiscle. Més a ponent, Talaixà, a cavall de cingle res espantoses, el grandió absis de Sant Aniol i les feréstegues reconades de Bru. Mirant cap a Segarra, veia Ribelles damunt les imponents canals d'Ujai Bestracà sobre els enderrocs d'Escales; i cap al nord, Costabona i el magestuós Canigó tot cobert de neu. Çà i enllà, contemplava aixecaments espantosos de massius granitics que, desnivellats de base, s'havien obert formant dantesques esquerdes, muradals immensos, ensulsiades collossals que deixaren al viu roques nues i pelades com insepults cranis de titans; i per entremig de tal desllorigament, hi veia verdejar, en ufanós embull, desde el roure aparetós i la rogenca alzina dels soleis, fins al frescal faig de les obagues i l'airós pi de les altures, que formant onades de vegetació, omplien les fondalades, remuntaven vessants i carenes, i escalaven fins els espadats, per mica que en sos relleixos i revirons pogués arrapar-s'hi la jonca o clavar-hi l'urpa el rebec alzinall, enc que fos llençant ses branques a l'abim ».

VIANANT.

LES ICONES DELS CLAUSTRES DE NOSTRA SEU

(Continuació)

Els primers pares, l'un darrera l'altre escolten atentament els mots amenaçadors que Déu els hi dirigeix tot senyalant l'arbre; aquest figura un tronc i branques geomètricament enllaçades, tenint un fruit com grans de morera grossos o pinyes, posats al centre de fulles semblants a les de figuera.

Després ve l'escena del primer pecat. Adam i Eva, separats per l'arbre, mengen el fruit malestruc. El primer té el fruit a la boca agafat amb la mà esquerra i amb l'altra es cobreix amb una fulla de figuera, al sentir la primera torbació de la vergonya del desnú. L'arbre és anàleg a l'anterior, amb la serpentina enllaçada en mig del brancatge, formada per un seguit d'estries en tota la llargada del

cós que pertexen d'una relleu central com una espinada; té la testa de ca. Eva menja del fruit i cubreix també la seva nuesa.

A l'escena següent, Déu crida als primers pares. Es de notar com a detall curiós que l'escultor aprofità l'angle del capitell per a marcar més el realisme del seu art. Adam i Eva, esporuguits, s'han ajupit a l'altra banda del capitell i s'excusen signant-se amb el dit: Adam senyala a Eva, i aquesta a la serp. L'arbre posat damunt l'angle dóna la sensació d'un amagatall segur.

Adam vestit amb túnica curta, treballa la terra amb una eina de conreu. Eva, sentada, agafa una filosa amb la mà esquerra i amb la dreta maneja el fus capdellant-hi el fil. Va vestida com les dones del camp del segle XIIIè.

En totes aquestes representacions Déu vesteix túnica llarga i mantell folgat. Els primers progenitors van nusos excepte en l'última escena. Tots tres personatges duen els cabells llargs, riçats amb cargols característics i partits pel mig. Déu i Adam duen barba i bigoti formant els cargols de l'època.

Seguint aqueixes representacions Abel i Caïn ofereixen llurs sacrificis. El primer un xai i l'altre una garba de blat. Porten túnica curta i cenyida i mantell carolingi agafat a l'espatlla dreta amb qui agafen les ofrenes. Duen cabells curts i riçats sense pel a la cara. Abel és mort per Caïn. Aquell està agegut al sol apoiant la testa al palmell de la mà com si dormís; el seu germà el mata amb una eina agrícola i Déu amb rostre sever sembla anatematitzar-lo.

L'altre escena formada per Déu i Noè és l'encàrrec de construir l'arca. Déu porta un llibre a la mà i està en actitud confidencial. Noè l'escolta atent portant túnica curta, mantell carolingi i sabates altes.

Aquest relat és l'escena final de la banda S. del fric. A l'angle S. E. hi ha un capitell com si fos empotrat en el fric que representa un home assentat en mig de dos monstruosos dracs alats, qui oposen ses potes d'ocell als genolls d'aquell, que a l'ensemps els hi picotegen. L'home du la barba i bigoti allargats sense riçar.

Un altre dia continuarem la ressenya d'aquest capitell-fric, representacions originalíssimes i plenes d'humorisme ingènuu i instantívol, com feu notar el dibuixant senyor Junceda en una conferència a l'«Ateneu de Girona», on solament una visió senzilla dels conceptes religiosos podia moure la mà d'aquells picapedrers-artistes a realitzar ses obres tot esperit i moviment.

Que ningú oblidi, majorment els nostres artistes novells, que si aquelles gents obtingueren tanta bellesa en espiritualitzar la pedra, fou degut, més que a la seva habilitat, a la llur sinceritat que manifesta al descriure les imatges tal com les sentien en la seva ànima.

X. XAPARRO DE RIERA

EL DRAMA DELS ALPS

NARRACIO DE GIACOMO PATISTRINI

Jules, el famós guia que durant vint anys havia fet totes les contrades dels Alps Rètis, aquell jorn estava més febrós que mai.

A l'enorn de la llar, d'aquella cabana on solien reunir-se els guies, els seus companys, més joves que éll, procuraven animar-lo omplenant-li sovintment la copa de ginebra.

Mes En Jules no per això es revifava, sinó més aviat es decandia cada cop que els companys li feien engolir de ferm l'alcofol.

I és que damunt la vida d'aquell home pesava el record d'una tragèdia, però mai els llavis de Jules s'eren desclosos per a referir-la, com si n'estigués gelòs, i fins com en un gaudir ferotge servava al fons de l'esperit, aspre com les roques de les seves muntanyes, el secret terrible que li torturava el seu ésser.

Però avui parlaria; a la vora del foc en les cruets vetlles hivernals és l'hora propícia de les confidències; o potser per què comprenia que el record li era més amarg conservant-lo secret; el referí als seus amics:

Fa deu anys jorn per jorn—començà—que jo em trobava a Paschiano esperant uns viatgers per a conduir-los als cims de Berrina.

En aquells temps ningú més benhaurat que jo. Complia amb vertadera delectança la meva vocació de guia i amb la meva gosadia m'havia format un nom entre les gens suïsses i italianes dels Alps. No hi havia roca que desconegués ni abim que no em fos familiar; tots els camins m'eren propicis, i, ja sabeu què en aquell temps era l'únic que havia fe la prova de pujar als cims de Pal i Tupo sol i sense cordes.

Els viatgers arribaren a mitja tarda al petit hotel on els havia esperat des del matí. Eren un home i una dona anglesos maridats de nou. Ell, un home jove i robust, amb tota la musculatura d'un sportman saxó, era professor d'una Universitat d'Anglaterra, qui empenia aquelles excursions i viatges meitat per estudi, meitat per plaer. La seva muller, una angleseta rossa i ulls blaus; estava enamorada del seu marit i l'acompanyava per considerar-lo inseparable de la seva felicitat; i seguia la ruta d'aquell viatge amb sincer entusiasme semblant a cada pas, per les ferèstegues muntanyes, les floretes blanques dels seus somriures de goig i de ventura.

Sopàrem junts. Aviat es perdé l'encarcament cerimoniós d'una coneixença de fresc. La conversa versà sobre fets de la muntanya. L'anglès em feia atinades preguntes i observacions que jo li responia com a perfecte coneixedor del terreny; apartant nos un xic de

la veritat científica concedírem més importància a les llegendes i tradicions.

L'angleseta m'esguardava interessant se pels meus mots, i reflexava en son rostre les sensacions d'engúnia, tortura o goig per on passaven els protagonistes de la meva narració. Majorment quant els hi referí la fi desastrosa de l'expedició de l'any 18... al passar pel «Monte della Disgrazia»; fou tal la sensació de tortura que degué tenir, que no pogué evitar un crit agud de la seva gorja, fent girar als demés hostes del menjador.

Ella, al tornar d'aquella mena d'encisament que teneri les paraules al narrar les tragèdies dels cims, somrigué amplement, amb els ulls encara humits, i jo em sentia admirat com un vell rapsoda dels Alps.

El seu marit també somrigué de l'exquisida sensibilitat que manifestava la seva muller.

(acabarà)

R U P I T

El suplement fotogràfic del present número, degut a la destresa del company Palahí, representa un típic recó de Rupit.

Les excursions per les nostrés contrades ens sorprenen sempre amb l'encís d'aquests carrers pintorescs que són bells, no solament per l'habilitat dels seus constructors, sinó per haver-s'hi posat lo que podriem dir-ne esperit de les pedres, que s'amotllen a l'acció del temps i de la natura, de la mateixa faïó que les pedres de les muntanyes.

Doncs, Rupit és un poble construït amb lloses gairebé verges de treball, damunt de grans serralades formant un pendís força pronunciat. El carrer principal està empedrat amb grans llosanes irregulars, i en uns llocs és més estret que en altres. Moltes de les seves cases tenen el portal enlairat pujant-s'hi per escales de pedra sense baranes.

Casi totes duen inscripcions de l'any que foren construïdes juntament amb una bella dedicatòria, a la llinda de les portes mig-

evals. Les teulades prenen gran volada abrigant en alguns llocs molt troç de carrer. Les finestres són d'un gòtic senzill.

I, en fi, necessitariem un llarg espai per a descriure tots els detalls que ofereix al excursionista àvid de bellesa natural i artístiques, aquest expressiu poblet. Una mostra de lo que diem és la bella fotografia del nostre suplement.

FRANCIS DE VENDRELL

F O L K - L O R E

Ningú dubta a la nostra terra la cabdal importància que tenen les corrandes, cançons, ballets, jocs, etc., i tot lo que perteneixi al nostre folk-lore. El Grup, considerant aquesta importància, té fundat junt amb la biblioteca un arxiu de folk-lore on es facilitaràn instruccions per la seva recollida.

Aquestes notes es publicaràn en el nostre butlletí, indicant la procedència.

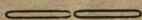
N O V E S

Agraïrem als socis que al fer llurs compres donin preferència a les cases que s'anuncien al nostre portaveu.

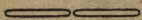
Tots els socis que desitgin fer alguna excursió poden assabentar-ho al Concell el qual farà que s'organitsi.

Tal com estava anunciat, uns quants companys feren l'excursió a Rocacorba retornant per Amer. Degut a l'impresió favorable

que experimentaren es probable que prompte se n'organitsi una altra.

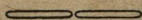

Són molts els excursionistes forasters que s'han queixat per les poques facilitats que tenen de visitar les obres artístiques que guarda la nostra Séu. Caldria que, amb les degudes garanties, es posés a l'abast dels qui ens visiten aquests joiells, orgull de la Ciutat.

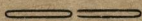

Gairebé és ja un fet l'exposició-concurs d'art entre *amateurs* de la nostra «província» que té projectada la secció artística del Grup.

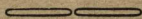
Com sia que el butlletí és mensual i no hi hauria temps material, publicarem el reglament i bases del mateix a la premsa de la ciutat i de la comarca.

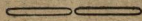
Dies passats uns companys efectuaren una visita als claustres de la Catedral observant les belles escultures de quines és parla en el present número.

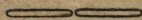
La biblioteca del Grup admet donatius en llibres i en metàl·lic per l'adquisició d'obres que deuran remetre's al bibliotecari Marià Taberner. Oportunament donarem compte d'ells.

La làpida sepulcral hebraica que fou trovada a un jardí del carrer de Sacsimort ha sigut portada al nostre Museum, enriquint així amb una obra més la selecta col·lecció d'inscripcions perteneixents a aquelles gents.

El passat diumenge uns socis efectuaren l'excursió de tarda al Santuari dels Angels.

En l'Assamblea general de «Clubs de Foot-ball Associació» tornà ésser elegit per el càrrec de Secretari la nostre entitat, lo que

prova la confiança que hi depositen els clubs esportius d'aquesta «província».

Posem en coneixement de tots els socis que vulguin adquirir l'ensenyament de l'entitat deuen demanar-la al Tresorer Sr. Gallostra.

Fa temps que a nostre ciutat es nota un resorgiment en pró del ciclisme. No fora posible que els elements ciclistes de que disposa aquesta Societat donessin més senyals de vida? Esperem que's manifestin organitzant alguna important excursió.

La biblioteca ha adquirit la magnífica i detalladíssima carta geogràfica del Montseny editada amb tota meticulositat pel Grup Excursionista de Catalunya.

En el present mes inaugura una exposició de pintures al «Ateneu de Girona» nostre estimat soci En Martí Adroher. De veritat li desitjem un sorollós èxit.

EXCURSIONS PER A EL VINENT MES

Dia 14. — Important excursió al Santuari dels Angels i Madremanya.

Dia 21. — Llagostera i Tossa.

Dia 28. — Matinal a Canet d'Adri i Font de la Torre.

Dia 5 Octubre. — Excursió al Pasteral.

Tots els socis que vulguin assistir a aquestes excursions poden demanar detalls al company Sr. Taberner.

En l' Establiment de Novetats
DE
RAIMONDA CREUHET
Rambla Llibertat, 22. — GIRONA

Hi trobareu tots els utensilis necessaris al bon
excursionista futbolista.

PREUS MÉS BARATOS QUE NINGÚ

Gran assortit en capells per a l' istiu i gorres forma esport
No deixeu de fer compres

VACANT

SEGONA ENSENYANÇA

COMERC

Classes especials nocturnes

Josep M.ª Salvador

Llicenciat Filosofia i Lletres

Pujada S. Feliu, 6 - 1.er GIRONA

Fàbrica de capses
de cartró de totes formes

Treballs immillorables

Preus econòmics

SALVADOR PLANAS,

Plaça Marquès de Camps

GIRONA

VACANT

VDA. DE CARLES FALCÓ
FÀBRICA DE GORRES

Especialitat en les d' esport
per aquest istiu

Sombrereria

Capells en totes les formes
i últimes novetats

Rambla de Alvarez, número 2

GIRONA

VACANT

VACANT

CE. 1 S
CÉNTIMO